

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ

30 ianuarie 2016

CLASA A XII-A

- 1.) Arătați că funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} \sin x, & x \leq 0 \\ 1+x, & x > 0 \end{cases}$ nu admite primitive pe $\mathbb{R}$.
- 2.) Determinați primitiva F a funcției $f: (0, \pi) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x \sin^3 x + \cos x}{\sin^2 x} \cdot e^{\cos x}$ pentru care $F\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\frac{\pi}{2} - 1$.
- 3.) Pe mulțimea $G = (-1, 1)$ definim operația $x \circ y = \frac{ax + by}{1 + xy}$, $\forall x, y \in G$.
Determinați numerele reale a și b pentru care $(G, \circ)$ este grup.
- 4.) Fie R_n mulțimea resturilor obținute prin împărțire la n , $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$.
Pe R_n definim operația “ $\otimes$ ” astfel: $a \otimes b = ab \pmod{n}$, adică restul obținut prin împărțirea produsului la n . Fie S_n suma elementelor din tabla operației “ $\otimes$ ”, de exemplu pentru $n = 4$ avem :

$\otimes$	0	1	2	3
0	0	0	0	0
1	0	1	2	3
2	0	2	0	2
3	0	3	2	1

și $S_4 = 16$. Calculați valoarea lui S_{24} .

Notă:

Toate subiectele sunt obligatorii.

Fiecare problemă se punctează cu 10 puncte.

Timp de lucru 3 ore

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

ETAPA LOCALĂ

30 ianuarie 2016

BAREM

CLASA A XII-A

1.)	Din oficiu	1p
	Presupunem că funcția f admite primitive de forma: $F(x) = \begin{cases} -\cos x + c_1, & x \leq 0 \\ x + \frac{x^2}{2} + c_2, & x > 0 \end{cases}$	3p
	Din F continuă în $x=0$ obținem: $-1 + c_1 = c_2$	2p
	Deci $F(x) = \begin{cases} -\cos x + c_1, & x \leq 0 \\ x + \frac{x^2}{2} + c_1 - 1, & x > 0 \end{cases}$	1p
	Din $F'_s(0) = 0$ și $F'_d(0) = 1 \Rightarrow F'_s(0) \neq F'_d(0)$, deci F nu este derivabilă în punctul $x=0$.	2p
	Contradicție, din care rezultă că funcția f nu admite primitive	1p
2.)	Din oficiu	1p
	$F(x) = \int x \sin x \cdot e^{\cos x} dx + \int \frac{\cos x}{\sin^2 x} \cdot e^{\cos x} dx$	1p
	Fie $I_1 = \int x \sin x \cdot e^{\cos x} dx$ și $I_2 = \int \frac{\cos x}{\sin^2 x} \cdot e^{\cos x} dx$	1p
	Utilizând metoda integrării prin părți obținem: $I_1 = \int x \sin x \cdot e^{\cos x} dx = \int x (-e^{\cos x})' dx = -x \cdot e^{\cos x} + \int e^{\cos x} dx$	2p
	$I_2 = \int \frac{\cos x}{\sin^2 x} \cdot e^{\cos x} dx = \int \left(-\frac{1}{\sin x}\right)' \cdot e^{\cos x} dx = -\frac{e^{\cos x}}{\sin x} - \int e^{\cos x} dx$	2p
	Avem: $F(x) = I_1 + I_2 = -x \cdot e^{\cos x} + \int e^{\cos x} dx - \frac{e^{\cos x}}{\sin x} - \int e^{\cos x} dx = -x \cdot e^{\cos x} - \frac{e^{\cos x}}{\sin x} + C$	1p
	Din $F\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\frac{\pi}{2} - 1$ obținem $C = 0$ și $F: (0, \pi) \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x) = -\frac{x \sin x + 1}{\sin x} e^{\cos x}$	2p
3.)	Din oficiu	1p
	Dacă e este elementul neutru al grupului $x \circ e = e \circ x = x, \forall x \in G$	1p
	Din $x \circ e = x$, pentru $x=0$ avem $be = 0$	1p
	Dacă $e \neq 0$ obținem $b = 0$	1p
	Dar pentru $b = 0$ avem $ax = x + ex^2, \forall x \in G$ ceea ce este imposibil, deci $e = 0$	2p
	Astfel pentru $e = 0$ avem $ax = x, \forall x \in G$ de unde $a = 1$	1p
	Din $0 \circ x = x, \forall x \in G$ obținem $bx = x, \forall x \in G$ de unde $b = 1$	1p
	Pentru $a = 1$ și $b = 1$ se verifică axiomele grupului	2p

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN COVASNA

4.)	Din oficiu	1p
	Obținem sume diferite pe anumite rânduri în funcție de c.m,m.d.c. al numărului din fața liniei și 24. Notăm cu a numărul din fața unui rând.	1p
	Dacă $(24, a) = 1$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $1 + 2 + \dots + 23 = 276$, și avem 8 astfel de rânduri: 1, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23.	1p
	Dacă $(24, a) = 2$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 2 + 4 + \dots + 22) \cdot 2 = 264$, și avem 4 astfel de rânduri: 2, 10, 14, 22.	1p
	Dacă $(24, a) = 3$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 3 + 6 + \dots + 21) \cdot 3 = 252$, și avem 4 astfel de rânduri: 3, 9, 15, 21.	1p
	Dacă $(24, a) = 4$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 4 + 8 + 16 + 20) \cdot 4 = 240$, și avem 2 astfel de rânduri: 4 și 20.	1p
	Dacă $(24, a) = 6$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 6 + 12 + 18) \cdot 6 = 216$, și avem 2 astfel de rânduri: 6 și 18.	1p
	Dacă $(24, a) = 8$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 8 + 16) \cdot 8 = 192$, și avem 2 astfel de rânduri: 8 și 16.	1p
	Dacă $(24, a) = 12$, atunci suma elementelor de pe acest rând va fi $(0 + 12) \cdot 12 = 144$, și avem un singur astfel de rând: 12.	1p
	Alte posibilități nu sunt, deci $S_{24} = 8 \cdot 276 + 4 \cdot 264 + 4 \cdot 252 + 2 \cdot 240 + 2 \cdot 216 + 2 \cdot 192 + 144 = 5712$	1p